

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΕΠΟΡΙΑΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ
ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΥΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΥΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Τηλ. 210 8027738 e-mail: agioi.apostoloi@gmail.com

ΚΥΡΙΑΚΗ 6 Δεκεμβρίου 2009 ΕΤΟΣ 2^{ον} ΤΕΥΧΟΣ 87

Απολυτίκιον Ἦχος δ'

Κανόνα πίστεως καὶ εἰκόνα πραότητος, ἐγκρατείας
Διδάσκαλον, ἀνέδειξέ σε τῇ ποιμνῇ σου, ἢ τῶν πραγμάτων
ἀλήθεια· διὰ τοῦτο ἐκτήσω τῇ ταπεινώσει τὰ ὑψηλά, τῇ
πτωχεῖα τὰ πλούσια, Πάτερ Ἱεράρχα Νικόλαε· πρόσβευε
Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ο Άγιος Νικόλαος

Ο Άγιος Νικόλαος είναι άγιος της Ανατολικής Ορθόδοξης, αλλά και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Έζησε τον 4^ο αιώνα μ.Χ. στα Μύρα της Λυκίας.

Η ζωή του

Ο Άγιος Νικόλαος γεννήθηκε τον 3^ο αιώνα μ.Χ. στα Πάταρα της Λυκίας, από γονείς ευσεβείς και πλούσιους, την εποχή των αυτοκρατόρων Διοκλητιανού, Μαξιμιανού και έτυχε επιμελημένης μόρφωσης. Όμως, σε νεαρή ηλικία έμεινε ορφανός και κληρονόμος μιας μεγάλης περιουσίας. Από πολύ νωρίς είχε αφιερωθεί στα Θεία όπου και μετά την μετάβασή του στα Ιεροσόλυμα για να προσκυνήσει τον Τίμιο Σταυρό και τον Πανάγιο Τάφο, όταν επέστρεψε στην πατρίδα του χειροτονήθηκε ιερέας στα Πάταρα. Στην αρχή αφιερώθηκε στον ασκητικό βίο κι έγινε ηγούμενος της Μονής Σιών στα Μύρα της Λυκίας. Όταν απεβίωσε ο τότε Αρχιεπίσκοπος Μύρων της Λυκίας, οι επίσκοποι, δια θεϊκής αποκαλύψεως, έκαναν Αρχιεπίσκοπο τον Νικόλαο.

Από την θέση αυτή ανέπτυξε έντονη δράση και επεξέτεινε τους αγώνες του για την προστασία των φτωχών και των απόρων ιδρύοντας νοσοκομεία και διάφορα φιλανθρωπικά ιδρύματα. Προικισμένος με υψηλό χριστιανικό φρόνημα, ακαταμάχητο θάρρος και ζωτικότητα εμπύχωνε τους διωκόμενους από τους Ρωμαίους χριστιανούς διωκόμενος και εξοριζόμενος και ο ίδιος για τη στάση του αυτή.

Κατά τους διωγμούς του Διοκλητιανού υπέστη βασανιστήρια. Όταν όμως ανήλθε στον αυτοκρατορικό θρόνο ο Μέγας Κωνσταντίνος ελευθερώθηκαν όλοι οι χριστιανοί και έτσι ο Νικόλαος επανήλθε στο αρχιεπισκοπικό θρόνο. Σύμφωνα με την παράδοση, ήταν προικισμένος με το χάρισμα της θαυματουργίας και έσωσε πολλούς ανθρώπους, και όσο ήταν εν ζωή αλλά και μετά την κοίμησή του.

Αναφέρονται πλείστα θαύματα του Αγίου όπως η απελευθέρωση των τριών στρατηλατών, θεραπείες νοσούντων και αποκαταστάσεις φτωχών μεταξύ των οποίων και η περίπτωση που έγινε πολύ γνωστή, παρά τη θέληση του Νικολάου, όταν ένας φτωχός οικογενειάρχης, που κατοικούσε στην περιοχή της πατρίδας του Αγίου, και δεν είχε χρήματα να προικίσει τις τρεις κόρες του, σκόπευε πάνω στην απελπισία του να τις στείλει να γίνουν πόρνες σε οίκο ανοχής, προκειμένου να εξασφαλίσει χρήματα. Όταν το έμαθε αυτό ο Νικόλαος, άρχισε να πηγαίνει μυστικά έξω από το σπίτι εκείνο τις νύχτες και να αφήνει σακούλια με χρήματα. Σε τρεις νύχτες εξασφάλισε την προίκα των τριών κοριτσιών, αφήνοντας 100 χρυσά νομίσματα στην κάθε μία. Την τρίτη φορά όμως, ο πατέρας είχε παραφυλάξει για να δει ποιος ήταν ο άγνωστος ευεργέτης, κι αντιλήφθηκε τον Άγιο, που τον παρακάλεσε να μην το

αποκαλύψει σε κανέναν. Έτσι, οι τρεις κόρες παντρεύτηκαν κι ο πατέρας μετανόησε για την πρόθεσή του.

Η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος

Το 325 μ.Χ έλαβε μέρος στην Α' Οικουμενική Σύνοδο, που έγινε στη Νίκαια της Βιθυνίας, και καταπολέμησε τις διδασκαλίες του Αρείου. Λέγεται ότι κατά τη Σύνοδο χαστούκισε τον Άρειο και ο Μέγας Κωνσταντίνος τον έβαλε στη φυλακή. Όταν επέστρεψε από τη Σύνοδο, συνέχισε το ποιμαντικό του έργο μέχρι τα βαθιά γεράματα.

Η κοίμησή του

Ο άγιος Νικόλαος πέθανε ειρηνικά στις 6 Δεκεμβρίου του έτους 330 μ. Χ. (Κατ' άλλους του 345 ή 352 μ.Χ.) Μετά την κοίμησή του ονομάστηκε «μυροβλύτης», καθώς τα λείψανά του άρχισαν να αναβλύζουν άγιο μύρο, όπως και άλλων αγίων. Τα λείψανά του διατηρήθηκαν στα Μύρα έως και τον ενδέκατο αιώνα, όπου το 1087 κάποιοι ναύτες τα αφαίρεσαν και τα μετέφεραν στην Ιταλία, στην πόλη Μπάρι, όπου τοποθετήθηκαν στο Ναό του Αγίου Στεφάνου. Λέγεται ότι κατά την τέλεση της θείας λειτουργίας άρχισε να αναβλύζει τόσο πολύ μύρο από τα ιερά λείψανα, που οι πιστοί το μάζευαν σε δοχεία για θεραπεία από διάφορες αρρώστιες, ενώ αρκετοί λιποθυμούσαν από την ευωδία του μύρου αυτού.

Η μνήμη του γιορτάζεται στις 6 Δεκεμβρίου τόσο από την Ορθόδοξη, όσο και από την Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία.

Προστάτης ναυτικών - Λαογραφία

Η εικόνα του Αγίου Νικολάου του ομώνυμου Ι. Ναού στον Πειραιά Ο Άγιος Νικόλαος, θεωρείται ο κατ' εξοχήν προστάτης των Ναυτικών καθώς και του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού και Λιμενικού Σώματος, γιατί στον βίο του αναφέρονται θαύματα που έχουν σχέση με τη θάλασσα. Για το λόγο αυτό, όλα τα πλοία του πολεμικού ναυτικού, καθώς και όλα τα εμπορικά, φέρουν την εικόνα του [1]. Επίσης θεωρείται και προστάτης της πόλης του Αγίου Νικολάου Κρήτης όπου τιμάται με την ημέρα που εορτάζεται (6 Δεκεμβρίου) ως επίσημη αργία σε όλη την πόλη. Παρεκκλήσια που φέρονται επί πλοίων είναι αφιερωμένα στον Άγιο Νικόλαο, όπως και εκείνο στο ιστορικό Θ/Κ Γ. Αβέρωφ. Επίσης πολλά πλεούμενα παίρνουν το όνομά του και ως προστάτης των ναυτικών αναφέρεται και σε πολλά νησιώτικα τραγούδια.

• Η ημέρα τιμής του Αγίου Νικολάου είναι επίσημη αργία σε όλα τα ελληνικά πλοία, λιμένες, Υπηρεσίες λιμένων και ναυτιλιακές εταιρείες.

Επίσημη επίσης αργία είναι για το Πολεμικό Ναυτικό, το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και το Λιμενικό Σώμα.

Ο Ιστορικός Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου Ψαρών

Ο σημαντικότερος ναός του Αγίου στον Ελλαδικό χώρο βρίσκεται στα Ψαρά. Ο ναός του Αγίου Νικολάου Ψαρών, ένα «σπίτι» μεγαλόπρεπο για τον προστάτη των Ναυτικών και «η Μητρόπολη του Αιγαίου» όπως έχει χαρακτηριστεί, άρχισε να κτίζεται από το 1785. Χρόνια της μαύρης σκλαβιάς, αλλά και χρόνια που η ναυτιλία των Ψαρών, άρχισε να αναπτύσσεται. Κουβαλούσαν οι Ψαριανοί τα μάρμαρα από τα Θυμιάνα της Χίου, από νησιά του Αιγαίου, αλλά και από πιο μακριά: από τη Μάλτα και τη Μασσαλία! Κουβαλούσαν και οι Ψαριανές τα κεράσματα στους εργάτες μέσα στα πιο όμορφα πιάτα που είχαν στο νοικοκυριό τους. Κι όταν τελείωσε το χτίσιμο τα πήραν οι εργάτες και τα εντοίχισαν στο εξωτερικό του ναού και μένουν μέχρι σήμερα μαρτυρία της ευλάβειας και της προσφοράς...!

Το μήκος του ναού είναι 28 μέτρα, 14 το πλάτος και φτάνει μέχρι τα 24 μέτρα ύψος. Για το φωτισμό του είχαν σχεδιαστεί 67 παράθυρα και 8 πόρτες. Σήμερα υπάρχουν 51 και 7 αντίστοιχα. Είναι ναός τρισυπόστατος, ανακάτεμα Βασιλικής μετά τρούλου με μαρμάρινο τέμπλο, με κολώνες που καταλήγουν σε χρυσό στεφάνι πριν αρχίσει το κιονόκρανο. Το κωδωνοστάσιο (καμπαναριό) αντικατέστησε το παλιό που γκρεμίστηκε. Τα σκεύη του ναού, όλα τα αφιερώματα μεγάλης αξίας, όπως και τα ιερά σκεύη που είχε δωρίσει ο Βαρβάκης, κρυστάλλινοι πολυέλαιοι, καντήλια αργυρά και επίχρυσα, εικόνες από καθαρό ασήμι, όλα λεηλατήθηκαν στην Καταστροφή του νησιού το 1824. Από αυτά, μόνο το ιερό ευαγγέλιο σώζεται σήμερα.

Τη χρονιά που γεννήθηκε ο Κανάρης (1793), χρονολογία σημαδιακή, ολοκληρώθηκε ο ναός. Καταστράφηκε το 1824 και ανακαινίστηκε το 1863, όταν μετά την Καταστροφή οι Ψαριανοί άρχισαν να ξαναμαζεύονται στο νησί τους. Αζίζει ν' ανεβεί κανείς τα 60 σκαλοπάτια και να επισκεφτεί την εκκλησία που προσκύνησε ο Κανάρης πριν να ξεκινήσει για το μεγάλο του κατόρθωμα

Άγιος Νικόλαος και Άγιος Βασίλης (Santa Claus)

Στη Δύση η γιορτή του αγίου Νικολάου, που λέγεται Santa Claus, συνδέεται με τα Χριστούγεννα και με την ανταλλαγή δώρων που γίνεται τότε. Και στην Ελλάδα ταυτίζεται η μορφή του Αγίου Βασίλη (Santa Claus) που φοράει κόκκινα ρούχα και έχει λευκή γενειάδα με τον άγιο Βασίλειο, στην ουσία όμως ο συμβολισμός αναφέρεται στον άγιο Νικόλαο και περιέχει στοιχεία από παγανιστικές, προχριστιανικές δοξασίες για τον "πατέρα του χιονιού" κτλ.